

Klinička slika invazivnih gljivičnih infekcija kod bolesnika sa hematološkim malignitetima

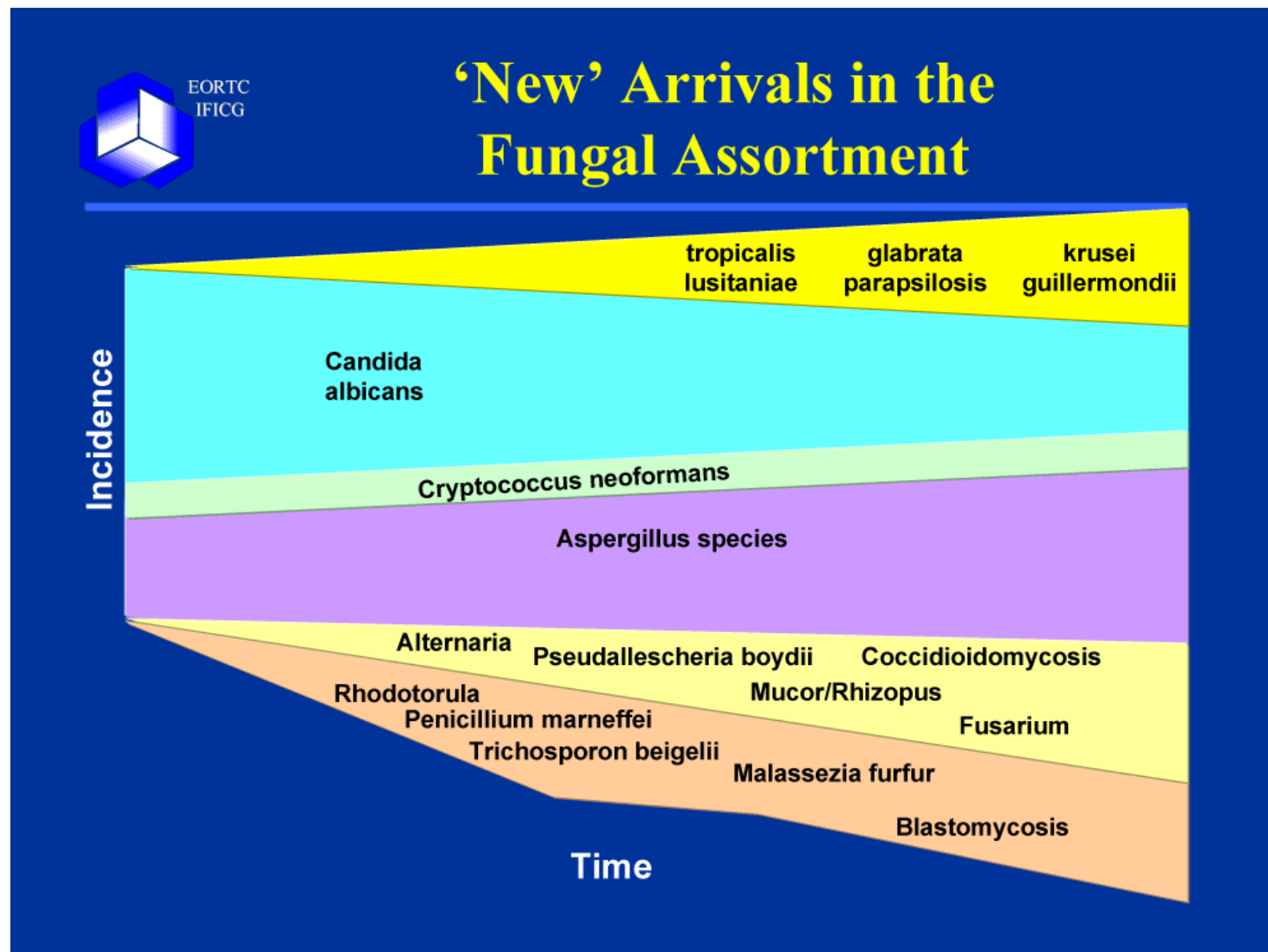
Nada Suvajdžić Vuković
Klinika za hematologiju, KCS

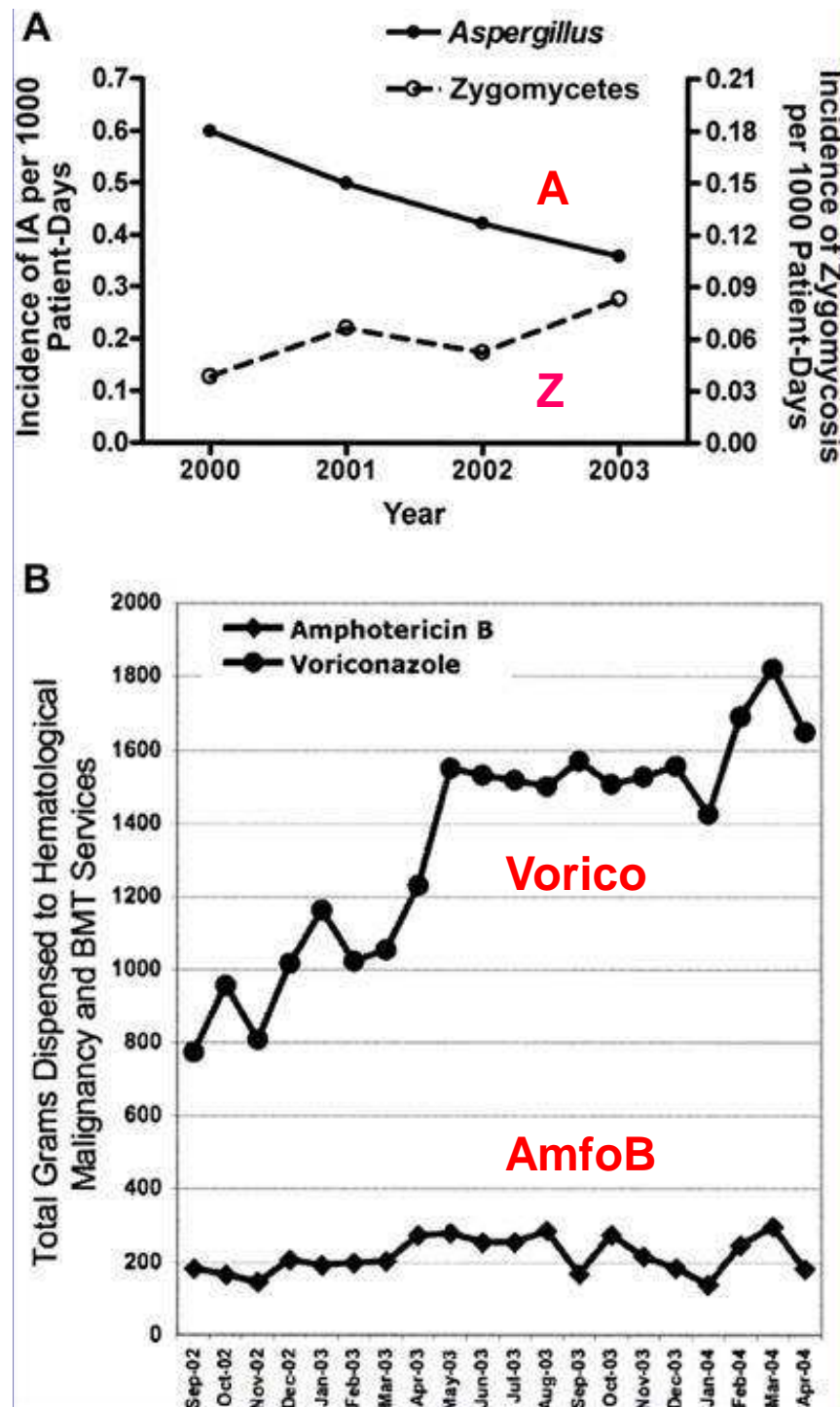

- Incidenca IGI u porastu
- Epidemiološko pomeranje
- Novi sojevi: Scedosporium spp, Fusarium, Zigomicete, Malassezia, Trichosporon. Phaeohyphomycoses,
- Visok mortalitet
- Dijagnostika: teška, kasna, nepouzdana
- Rezistencija u porastu
- Strategija: rana dijagnostika/terapija i prevencija
- Novi (skupi lekovi)

- **Aspergillus spp -IA**
- **Candida albicans/druge - IC**
- **Mucormycosis**
- **Cryptococcosis**
- **Fusarium**
- **ostalo**

IGI uzrokovane ređim uzročnicima

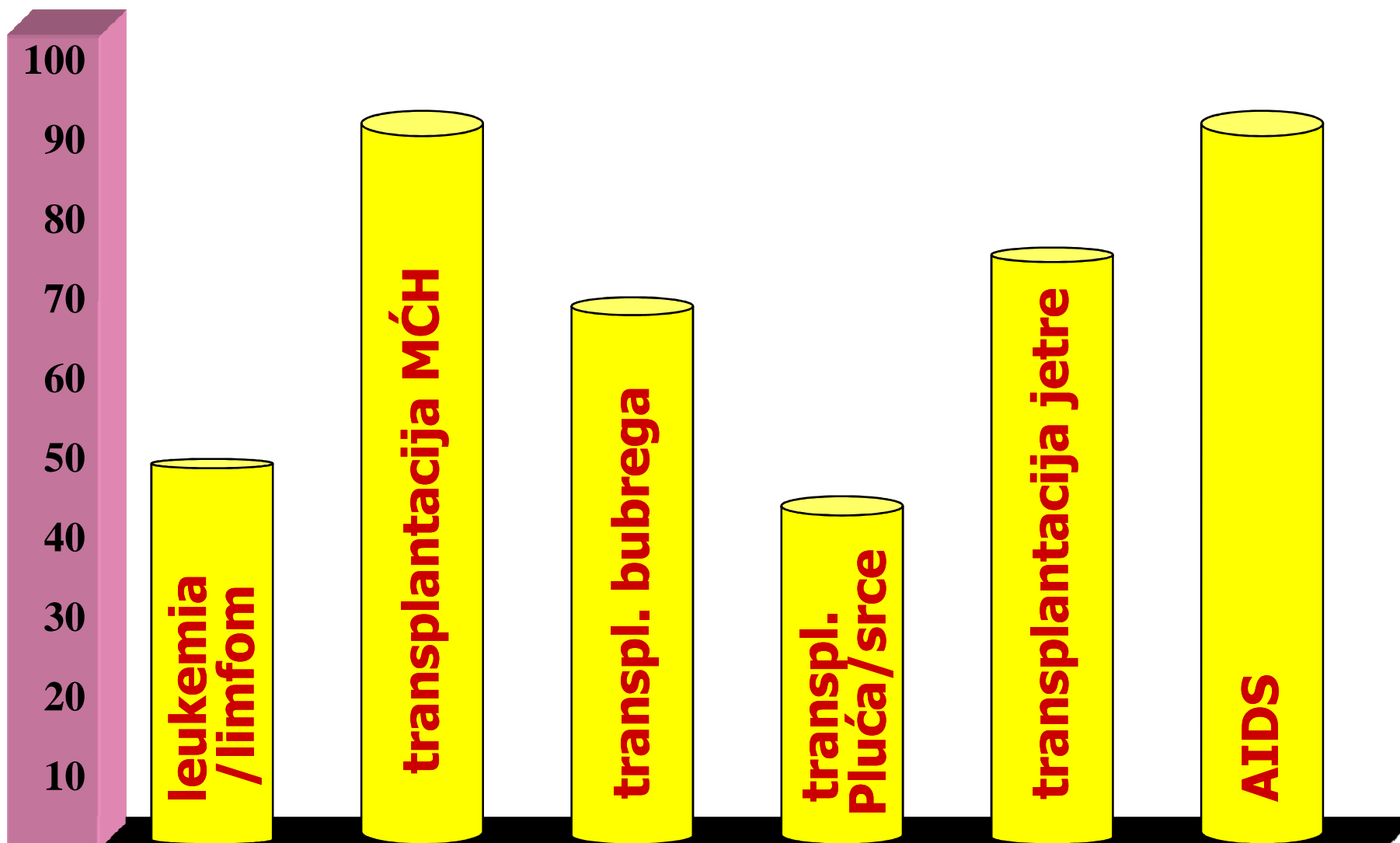

Zigomikoza u tercijarnom hematološkom centru u toku upotrebe antiaspergilusne terapije: “case control” opservaciona studija

- IA; n=54   zigomikoza; n=27
- 14/27 akutna leukemija; 13/27 alogena transplantacija kostne srži
- Vorikonazol u profilaksi favorizujući faktor u nastanku zigomikoze

Kontoyiannis et al. J Infect Dis 2005.

Smrtnost u IGI u zavisnosti od osnovne bolesti

Faktori rizika za razvoj IGI kod hematoloških bolesnika

u vezi sa osnovnim oboljenjem i terapijom

Visokorizični bolesnici:

- alogena transplantacija MČH
- AML indukcija, konsolidacija
- "salvage" terapija limfoma
- visoke doze Ara-C

Srednji rizik:

- ALL (indukcija/konsolidacija)
- T limfoblastni limfom
- Alemtuzumab, purin analozi, kortiko visoke doze

Mali rizik:

- Autologa transplantacija MČH

Faktori rizika za razvoj IGI kod hematoloških bolesnika

- Stariji uzrast
- CVK
- kolonizacija >1 lokus
- neutropenija >3 nedelje
- mukozitis
- kortikosteroidi >1mg/kg + neutrofili < $1 \times 10^9/L$ > 7d
- prethodna IGI
- AB širokog spektra
- kolonizacija sa *C. tropicalis*

Dijagnostičke dileme u IGI

- Kl. simptomi i znaci nespecifični
- Radiološki znaci retko specifični
- Oprez u interpretaciji kultura, Ag testova, PCR, antitela (kolonizacija/infekcija)
- Biopsije i invazivne procedure često neizvodljive (kultura i PH izostaju)

Dijagnostičke procedure

- **Neinvazivne**

- » Kulture
- » Radiološke metode
- » Serologija (galaktomanan)

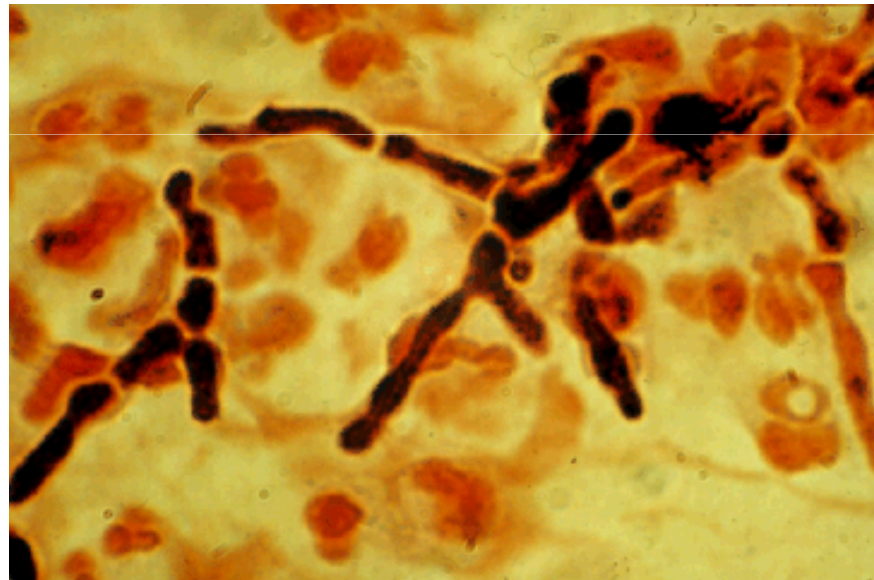
- **Invazivne**

- » Edoskopske dijagnostičke procedure
- » Biopsija tkiva

INVAZIVNOST KADA GOD JE MOGUĆE !!!!!

IGI/ Aspergiloza

- *A. flavus* i *A. fumigatus* najvažniji patogeni roda *Asp.*

Aspergillus fumigatus in sputum

Aspergillus

- Ubikvataran mikroorganizam
(vazduh, prašina, tlo, biljke u raspadanju, zidovi...)
- Infekcija: inhalacija spora (pluća, sinusi)

Izolaciona jedinica za hematološke bolesnike

Klasifikacija aspergiloze

- Alergijska bronhopulmonalna aspergiloza
- Aspergilom
- Hronična nekrotizirajuća aspergiloza
- Akutna invazivna aspergiloza

Akutna invazivna aspergiloza (IA): oblici

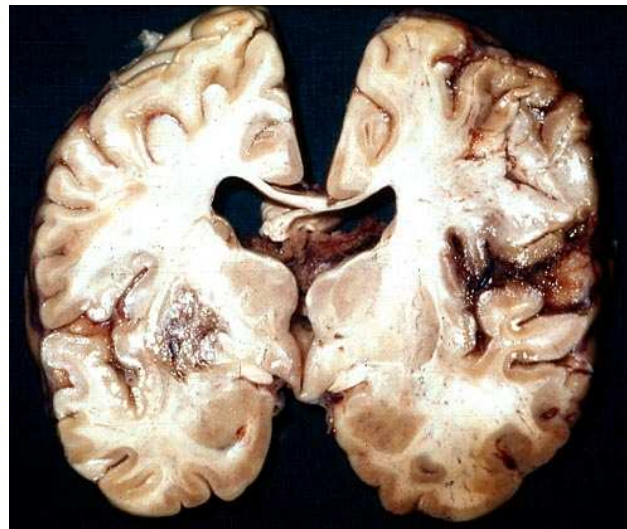
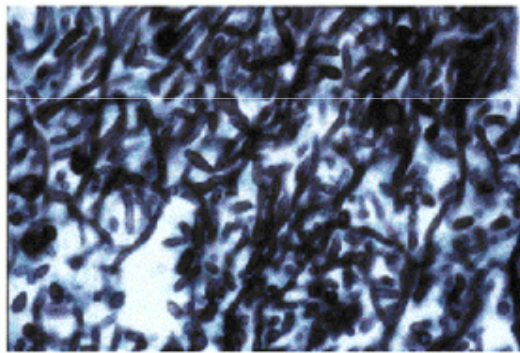
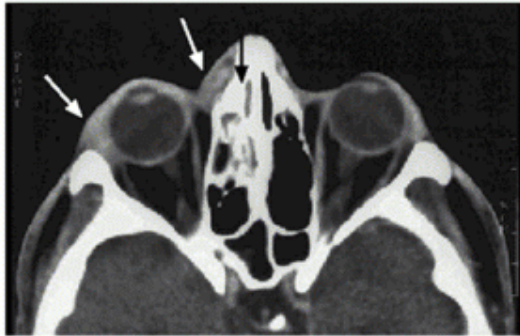
- **AKUTNA INVAZIVNA PLUĆNA ASPERGILOZA**
  - progresivna pneumonija
  - simptomi poput drugih pneumonija
  - nereagovanje na antibiotik
- **AKUTNI INVAZIVNI SINUSITIS**
  - lokalno širenje u orbite i lobanjsku šupljinu
- **DISEMINOVANA ASPERGILOZA**
  - sek. hematogeno širenje - bilo koji organ (bubreg, jetra, mozak, srce)
  - SIRS
  - visoka smrtnost

Ostale manifestacije IA

- TRAHEOBRONHITIS
- ENDOKARDITIS I MIOKARDITIS
- ENDOFTALMITIS
- OSTEOMIJELITIS
- KUTANA ASPERGILOZA

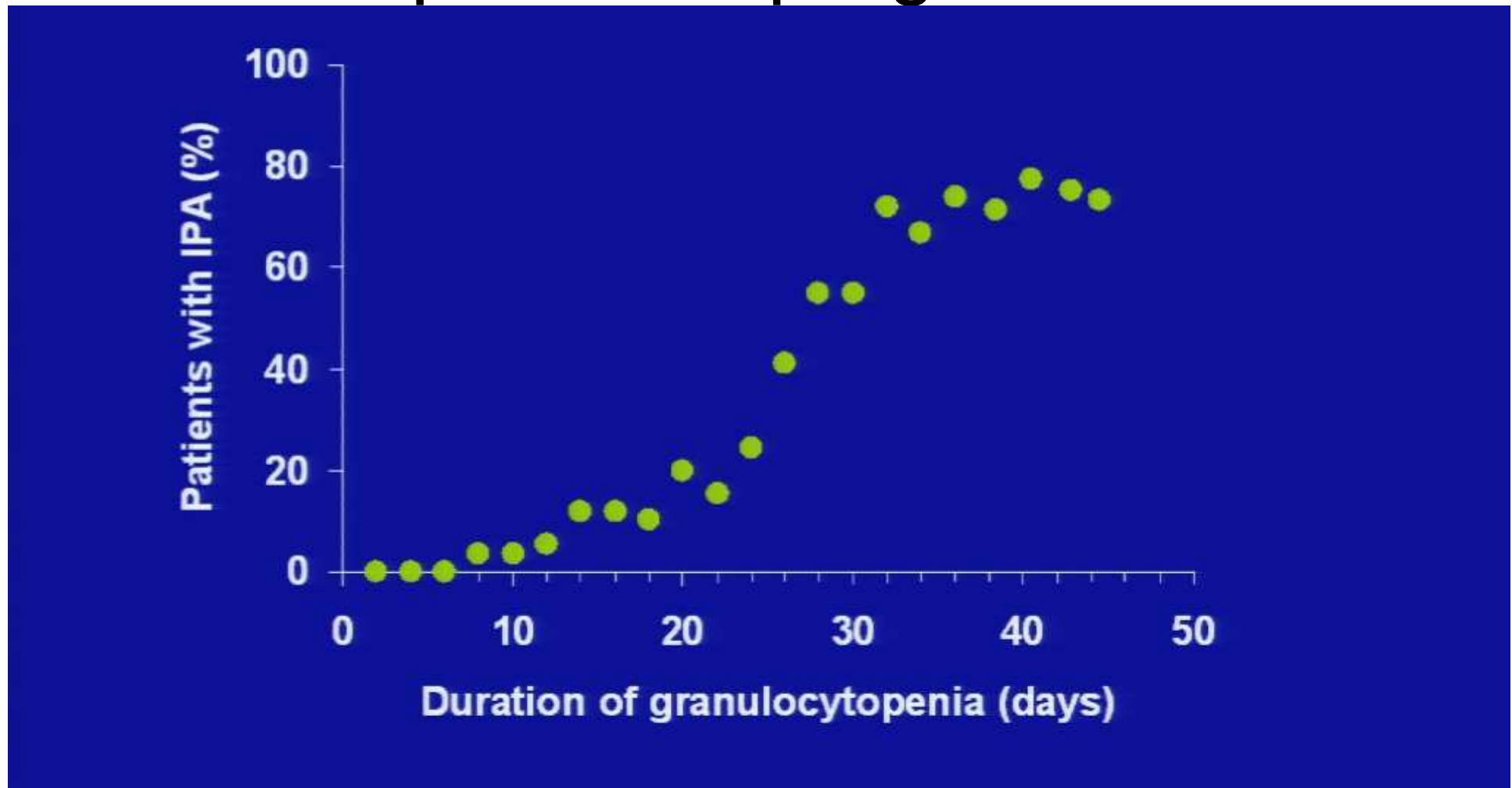
Ređi oblici IA (NEJM)

Akutna invazivna aspergiloza

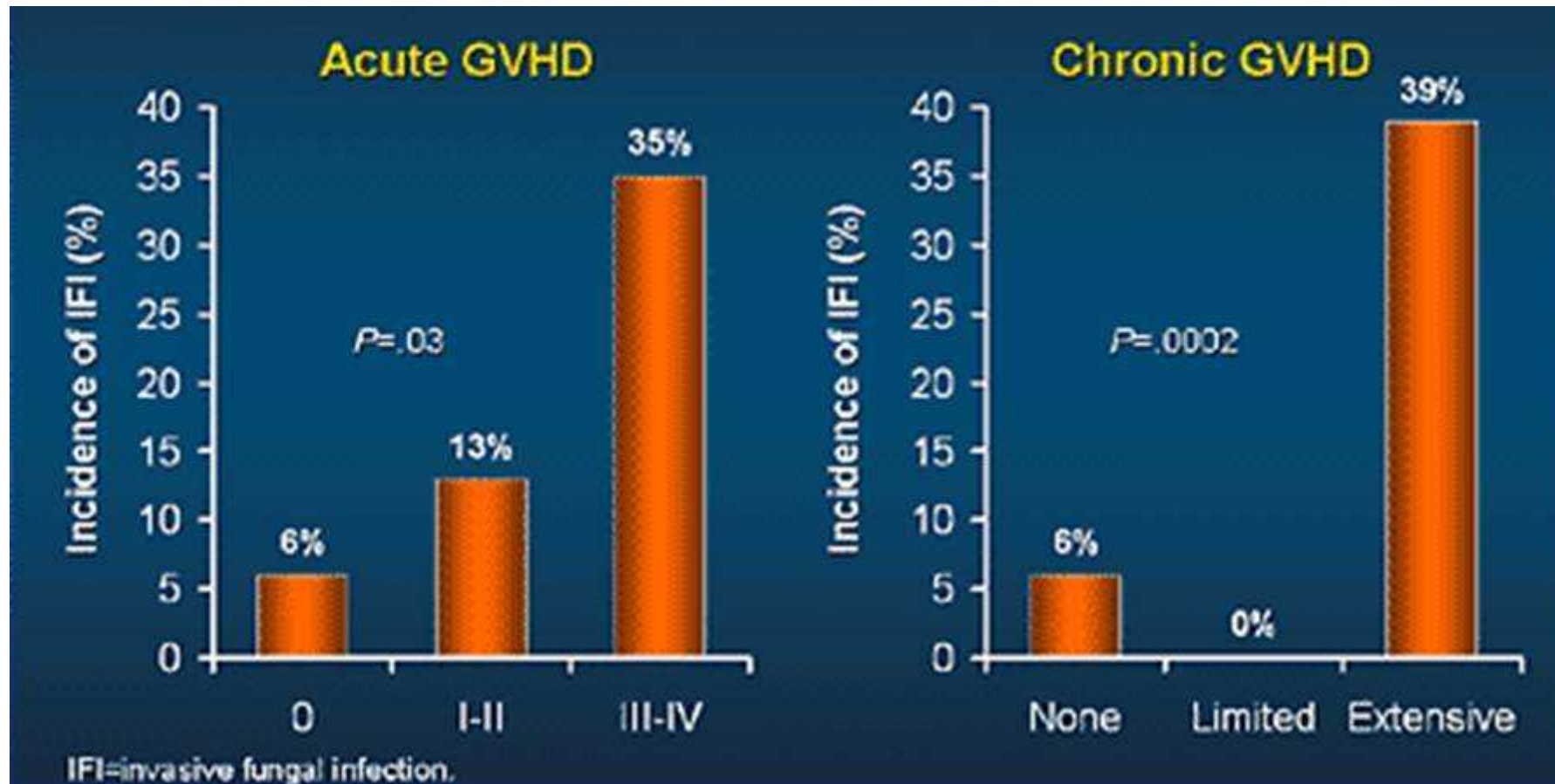
- Imunokompromitovani domačin
(neutropenija, steroidi, transplantacija, GVHD)

Dugotrajna neutropenija i invazivna plućna aspergiloza

Gerson et al. Ann Intern Dis. 1984.

Zastupljenost IGI kod GVHD

Jantunen E et al. Bone marrow transplantation 1997.

EORTS MCG kriterijumi DG IA

DePaw et al, 2008

Definitivna dijagnoza

- pozitivna histologija ili kultura (identifikacija)

Verovatna dijagnoza

- najmanje: 1 faktor domaćin + 1 klinički + 1 mikološki kriterijum

~~Moguća dijagnoza~~

- ~~• najmanje: 1 faktor domaćin + 1 klin. kriterijum~~

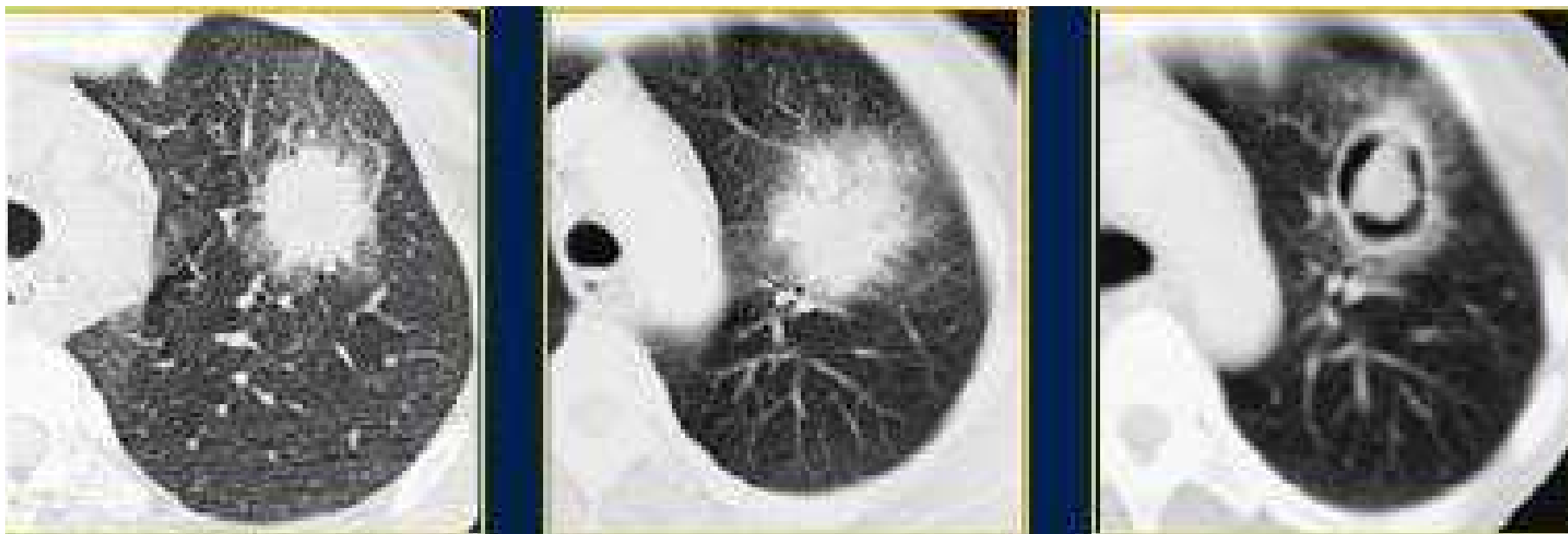
Dijagnoza IA

Klinička slika

+.....

- CT grudnog koša visoke rezolucije
- Sendvič-ELISA galaktomanan test (senz i spec > 90%)
- Endoskopske metode + biopsije
- Direktna mikroskopija (sputum, BAL, uzorak tkiva)
- kulture
- Glukan test
- PCR

IA pluća

specifično

D0: halo

nespecifično

D4: promer ↑, halo ↓

Prekasno!!!

D7: vazdušni srp

Tranzitorni halo: <5d; rast infiltrata tokom 7 d → stabilizacija → vazdušni srp

Caillot D. Et al. J Clin Oncol. 2001.

Brzina rasta aspergilusa

1-2 mm/h

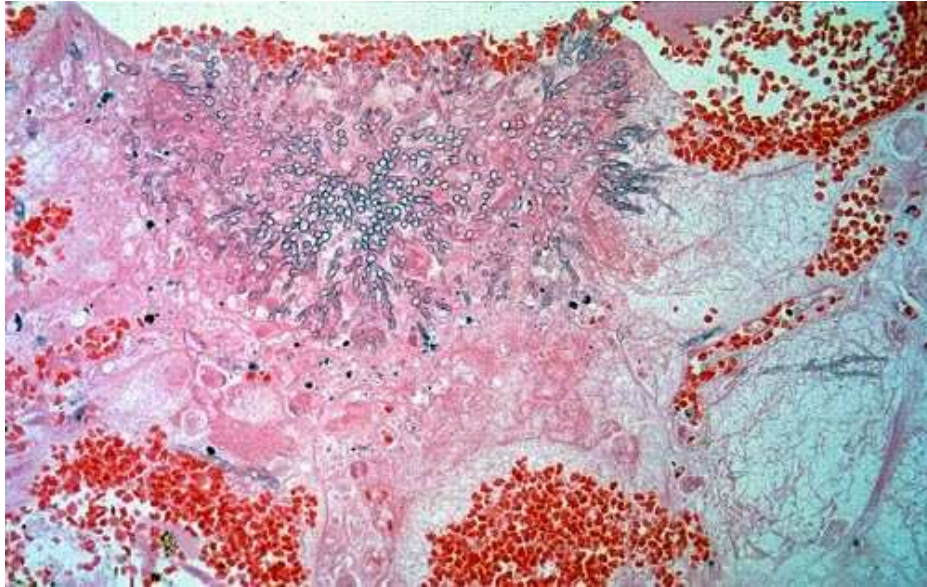

Autopsija: IA pluća

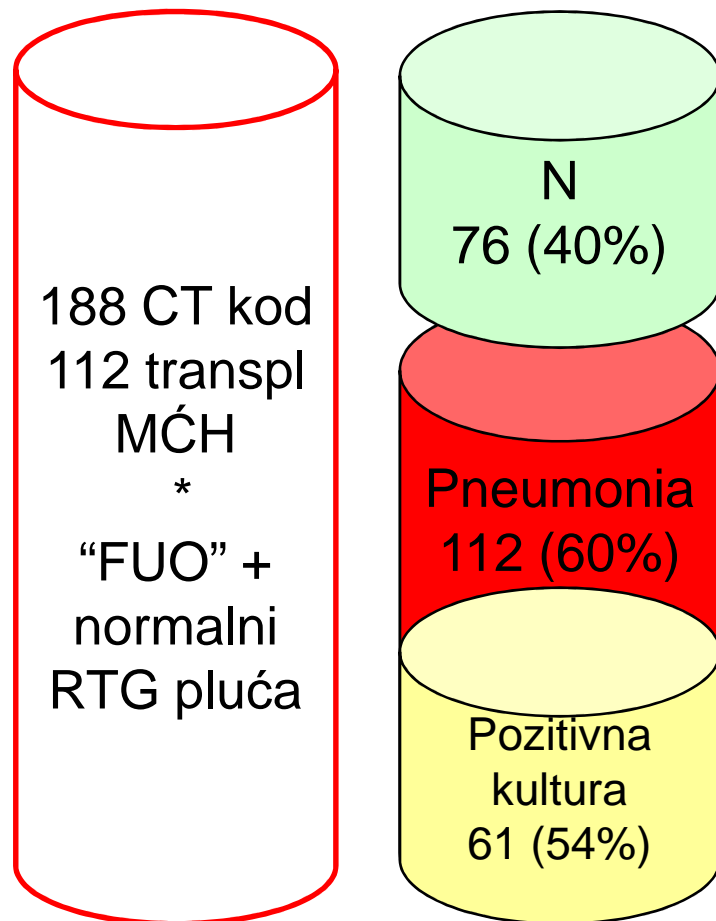
PH nalaz

CT pregled u Dg IA

- uraditi ga 48-72h
- preseci na 1 cm a kroz leziju na 1 mm
- Karakteristični nalaz:
  - halo (pojas niske atenuacije) oko područja konsolidacije
  - vazdusni polumesec unutar konsolidacije
  - Kavitacija unutar nodulusa
  - nazubljena ivica konsolidacije
  - kavitacija ili nodulus uz krvni sud
  - konsolidacija trouglasta sa bazom ka periferiji

Značaj CT grudnog koša visoke rezolucije u otkrivanju infiltrata pluća

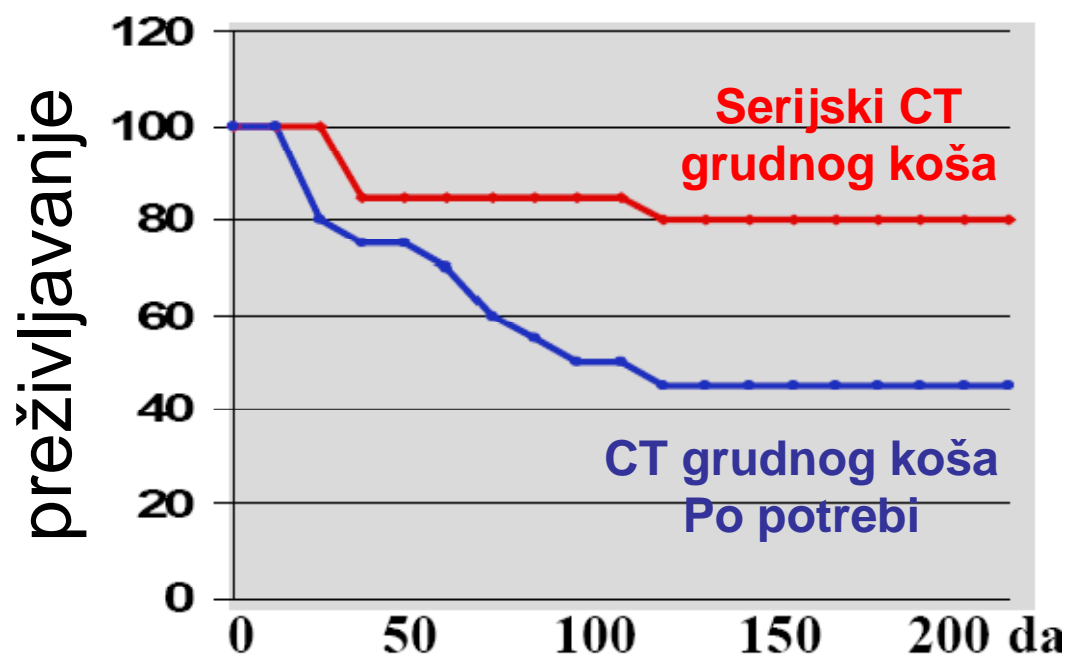
CT g.koša visoke rezolucije

Senzitivnost 87%
Specifičnost 57%
Negativna prediktivnost 88%

Omogućava dijagnozu
5 dana ranije

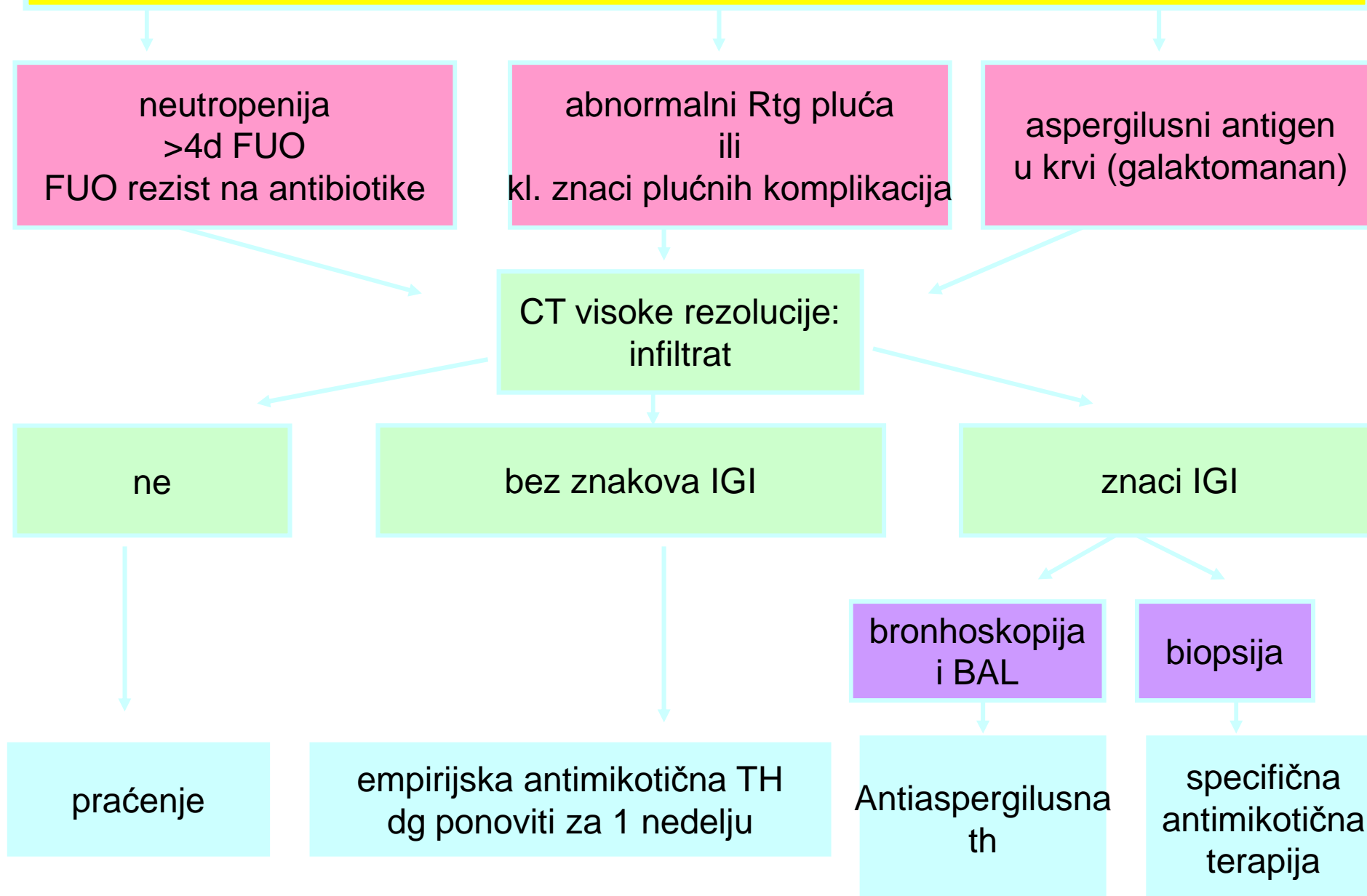
Heussel et al. J Clin Oncol 1999

Uticaj serijskog izvođenja CT grudnog koša na preživljavanje bolesnika sa IA pluća

Retrospektivna Analiza
N=37

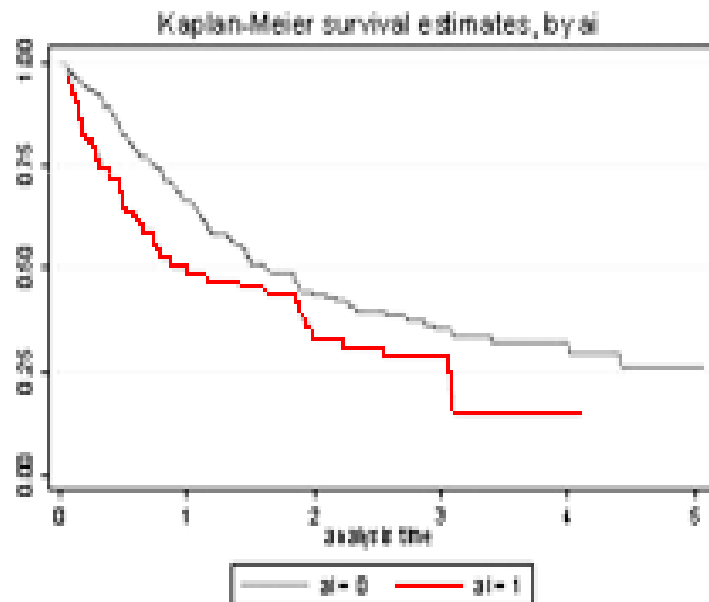
Pristup pacijentima sa visokim rizikom za razvoj IA

M Michallet. Invasive Aspergillosis: A New Important Risk Factor On Short and Long-Term Survival of AML Patients

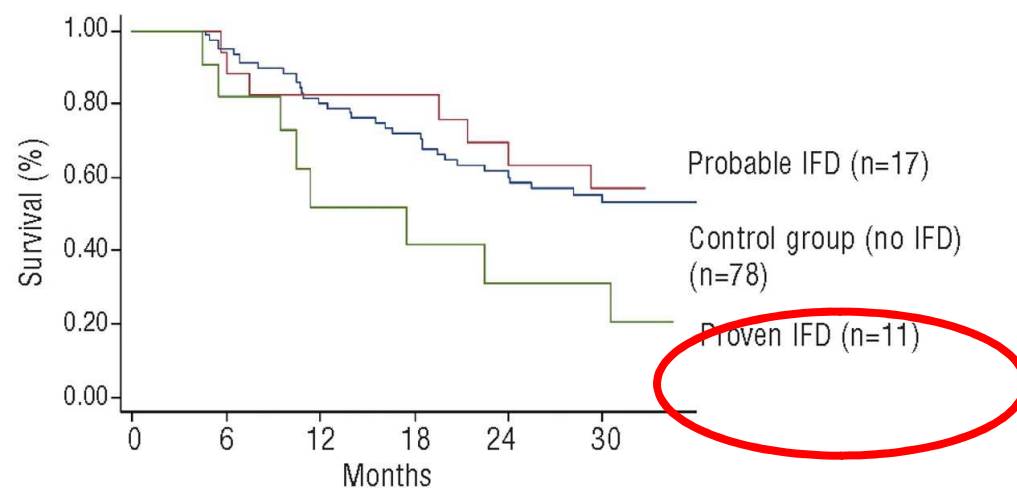
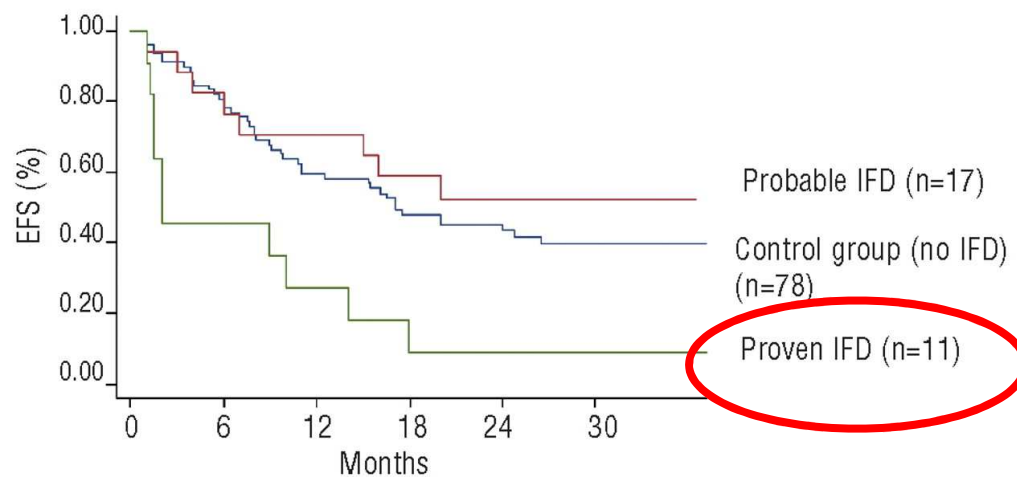
Blood (ASH Annual Meeting Abstracts) 2009; 114: Abstract 1010

Characteristics	HR	95% CI	p
Invasive aspergillosis			
No	Ref.	-	-
Yes	1.49	(1.03-2.15)	0.030
Age at diagnosis			
<45 years	Ref.	-	-
45-54 years	2.16	(1.20-3.89)	0.010
55-64 years	2.86	(1.67-4.94)	<10 ⁻⁴
>65 years	4.31	(2.45-7.57)	<10 ⁻⁴
Performance Status			
0	Ref.	-	-
2	1.64	(1.11-2.41)	0.012
3	2.12	(1.01-2.41)	0.046
Cytogenetic group			
Favorable	Ref.	-	-
Unfavorable	2.01	(1.06-2.11)	0.021

Table 2. Multivariate survival analysis

(A) Event-free survival according to IFD. (B) Overall survival according to IFD.

Even C et al. Haematologica 2011;96:337-341

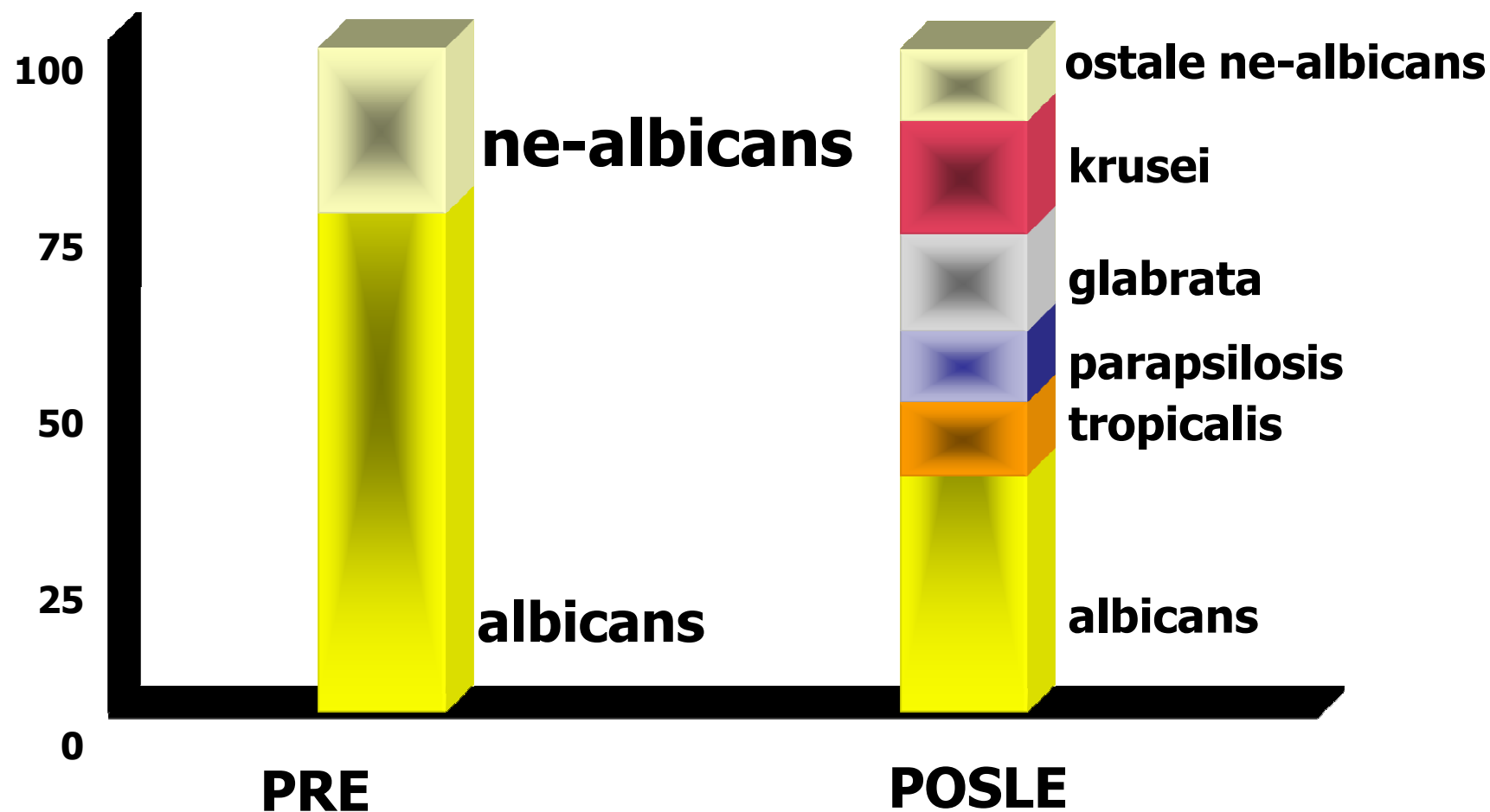

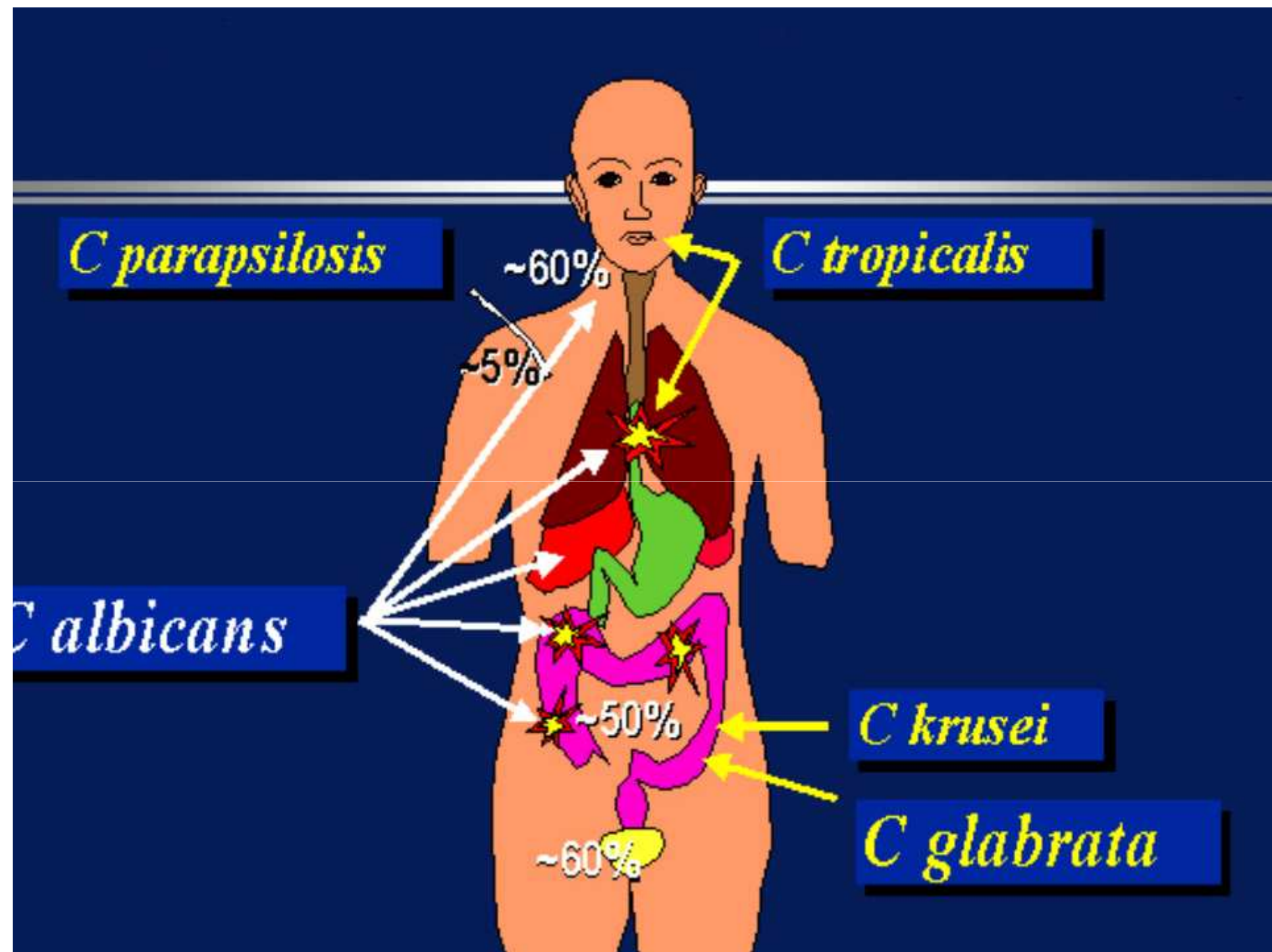
Klinički oblici sistemske kandidoze kod hematoloških bolesnika

- kandidemija
- akutna diseminovana kandidoza
- hronična diseminovana kandidoza
- endokarditis
- kandidoza CNS-a

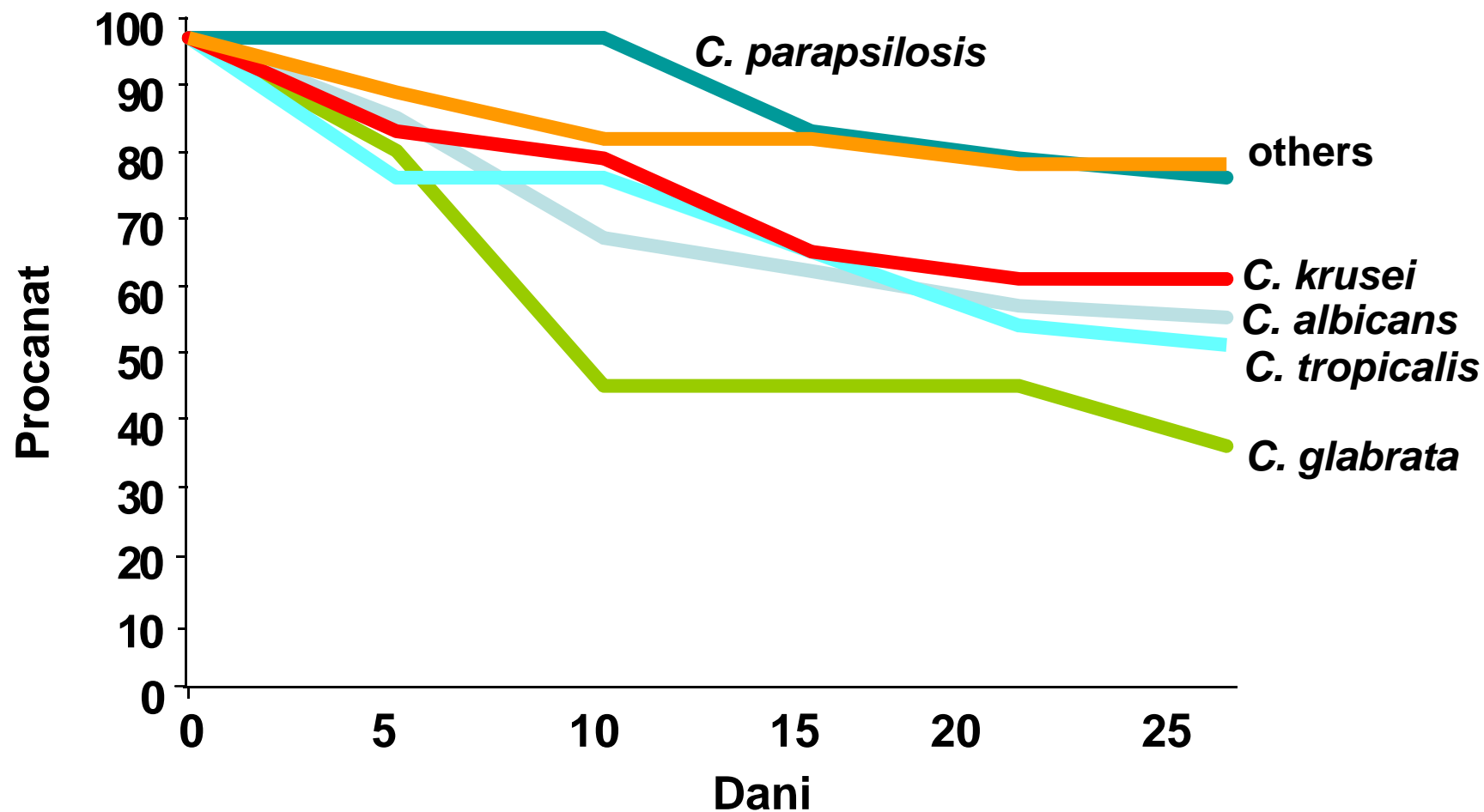
Uticaj primene flukanazola na uzročnika kandidemije

EORTS, 1996.

Preživljavanje u zavisnosti od soja kandidate

Kandidemija

- Pozitivna hemokultura na kandidu
(niska senzitivnost hemokulture)
- Izvor: GIT trakt/endovaskularni katater
- Sindrom sistemskog zapaljenskog
odgovora (SIRS)/asimptomatska

Invazivna kandidoza

- kandidemija + klinički simptomi i znaci teške infekcije (sepsa)
- zahvata više organa (hematogeno širenje)
- ugrožava život bolesnika
- prognoza – kao u septičnom šoku.

Diseminovana kandidijaza (crvene papule bez eshare i nekroze)

Mays et al. Am J Clin Dermatology, 2006

Diseminovana kandidoza

Akutna

- brzoprogresivni tok
- formiranje abscesa u organima
- smrtni ishod bez brzog lečenja

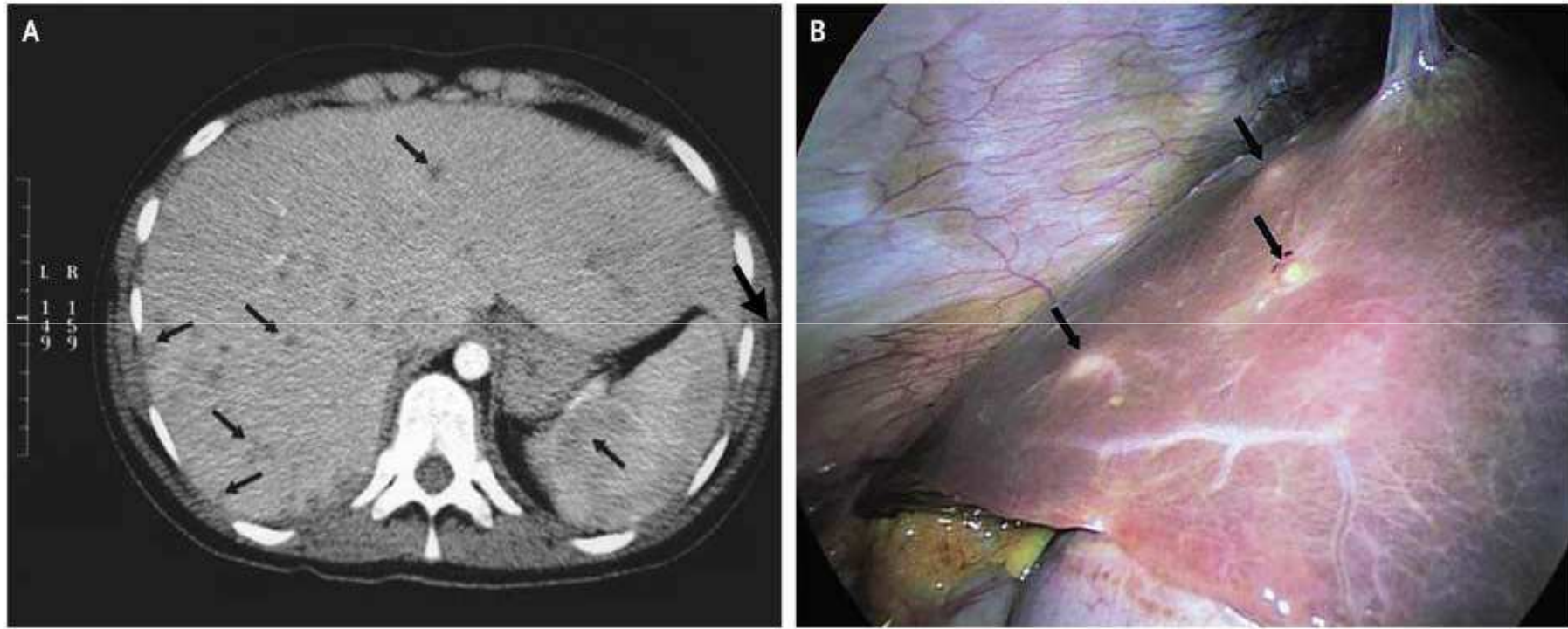
Hronična

- Sporoprogresivna
- kod bolesnika koji su se oporavili od neutropenije
- tipično hepatosplenična (hepatosplenomegalija, bol u abdomenu, patološki jetreni testovi)

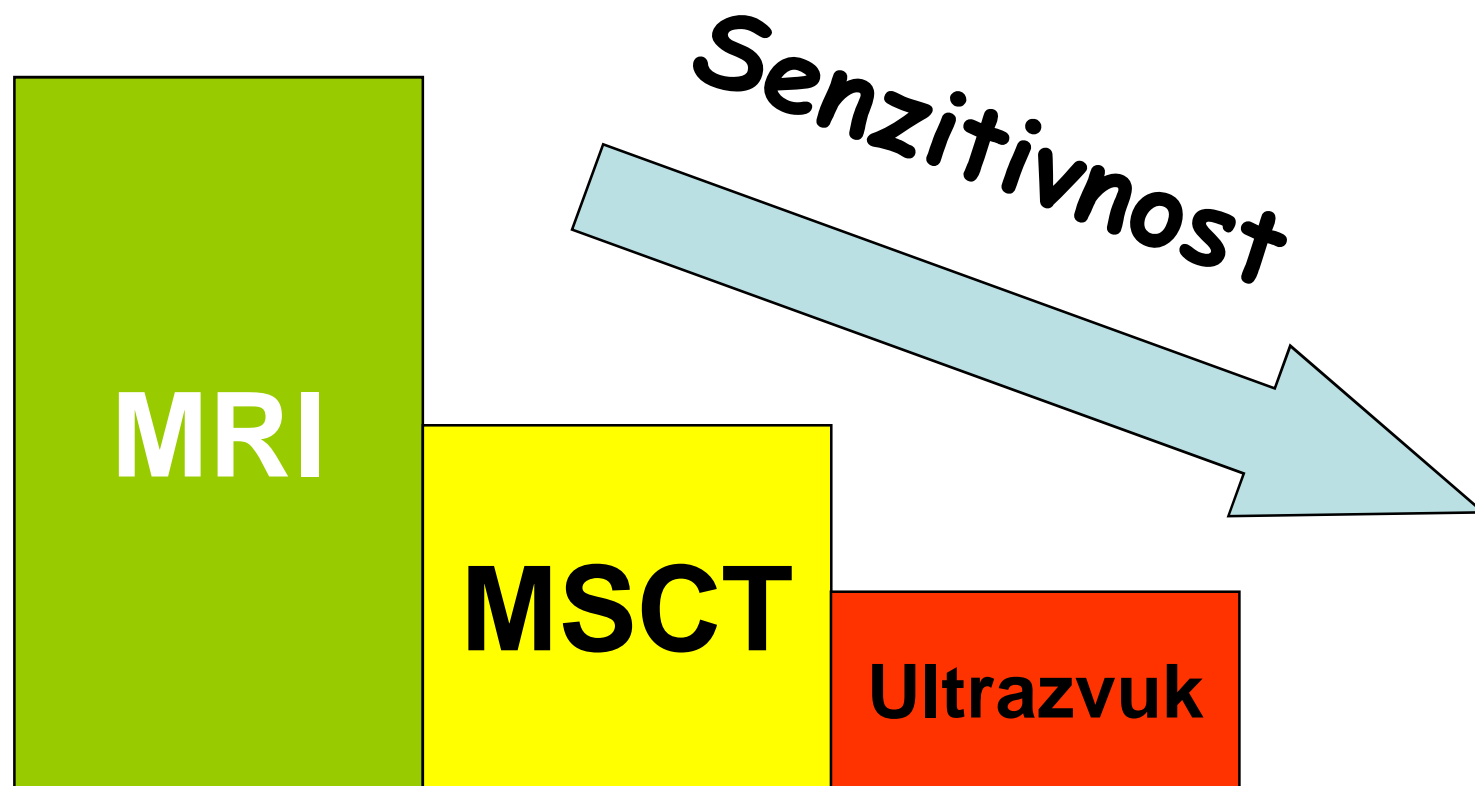
Diseminovana kandidijaza

PATOGENEZA: embolizacija malih k.s., stvaranje mikroapscesa

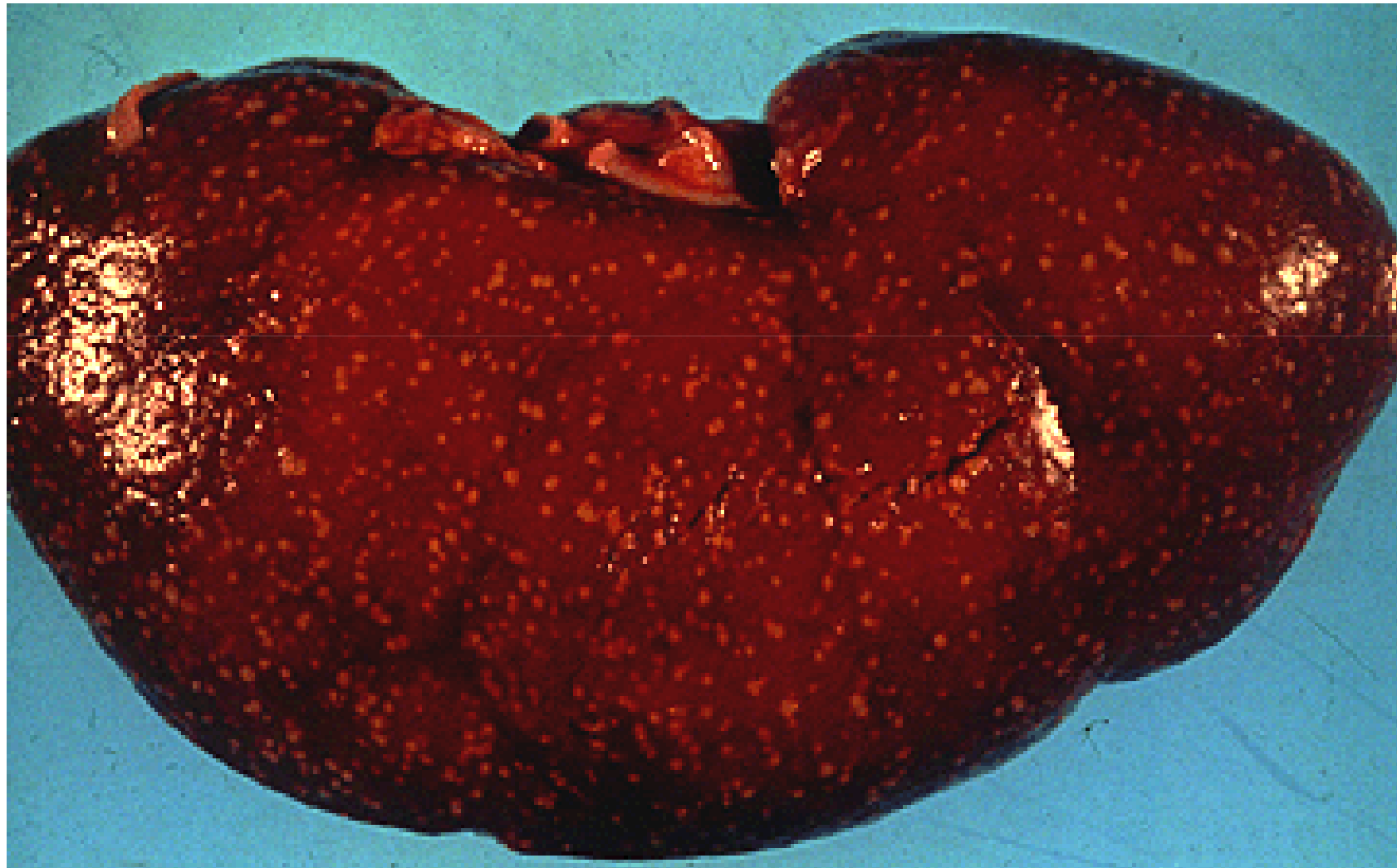
Hepatosplenična kandidijaza, N Engl J Med, 2007

Hepatosplenična kandidijaza

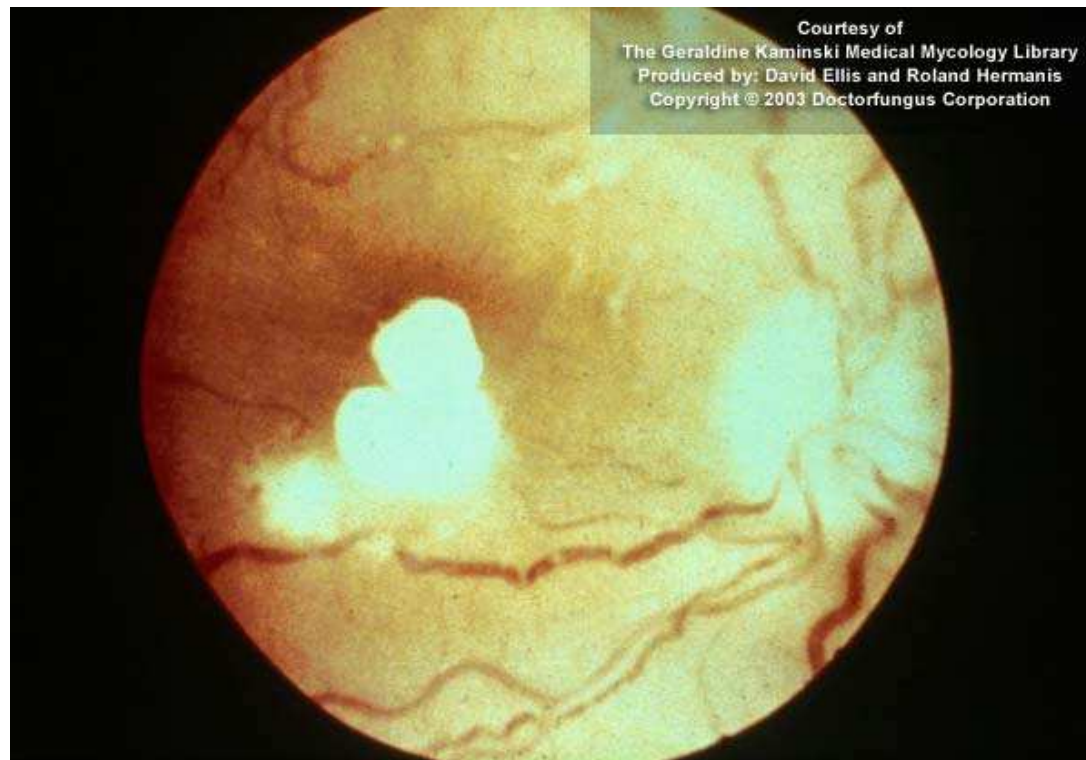

Diseminovana kandidijaza

mikroabsces u bubregu kod bolesnika sa agranulocitozom usled primene Hloramfenikola

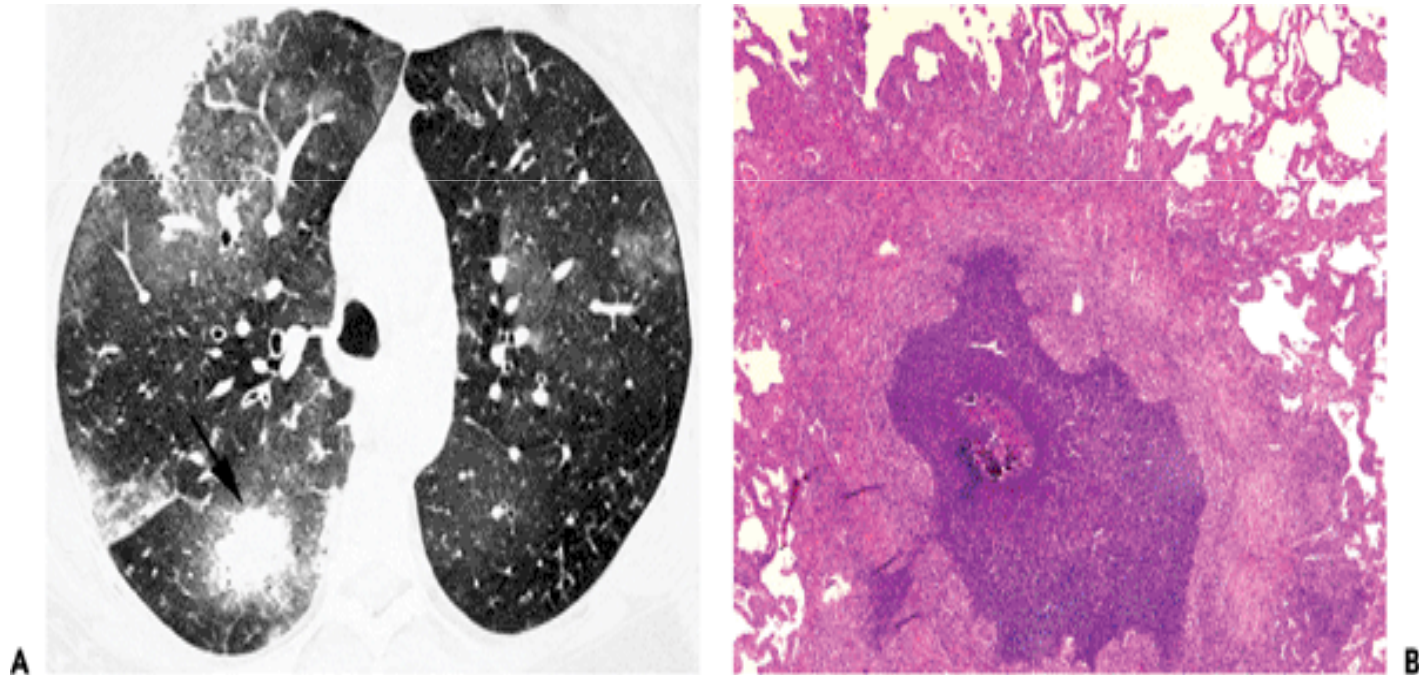
Kandidijazni endoftalmitis

Infekcije pojedinih organa

- retke infekcije izolovanih organa: u sklopu diseminovane infekcije
- Endokarditis
  - hematogena diseminacija
  - prethodno oštećeni zalisci
  - dugotrajni CVK

Pneumonija urokovana Candidom kod bolesnika sa transplantacijom MČH

Dijagnoza sistemske kandidoze

- teška
- dokazati prisustvo u tkivu ili kulturi (npr. krv)
- serologija: mala poz. prediktivna vrednost
- 15-30% bolesnika sa invazivnom kandidozom na obdukciji nikada nije lečeno sistemskom antifungalnom terapijom! (Bodey)

Paronihija uzrokovana Fusariumom

Mays et al. Am J Clin Dermatol, 2006

Sinuzitis uzrokovan Rhizopusom i ekstenzijom na kožu (celulitis)

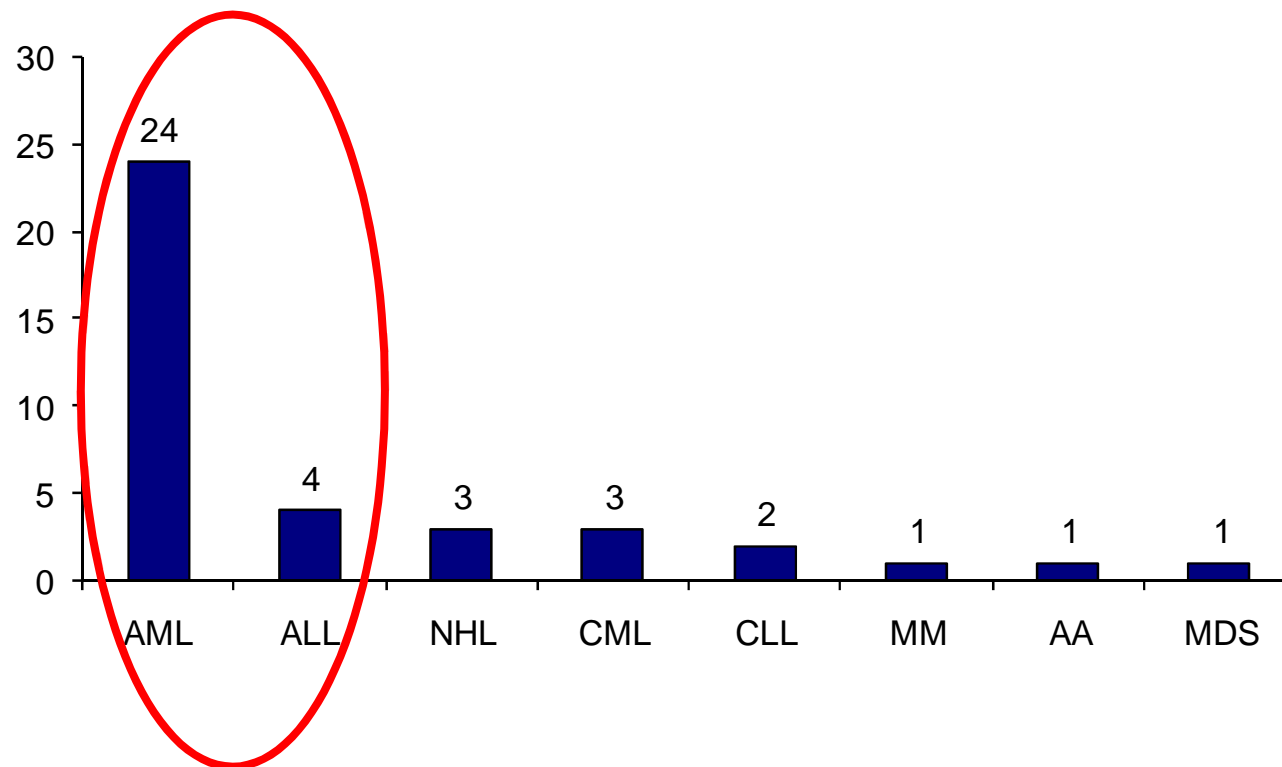

Mays et al. Am J Clin Dermatology, 2006

Naši rezultati: Klinika za hematologiju KCS- IGI

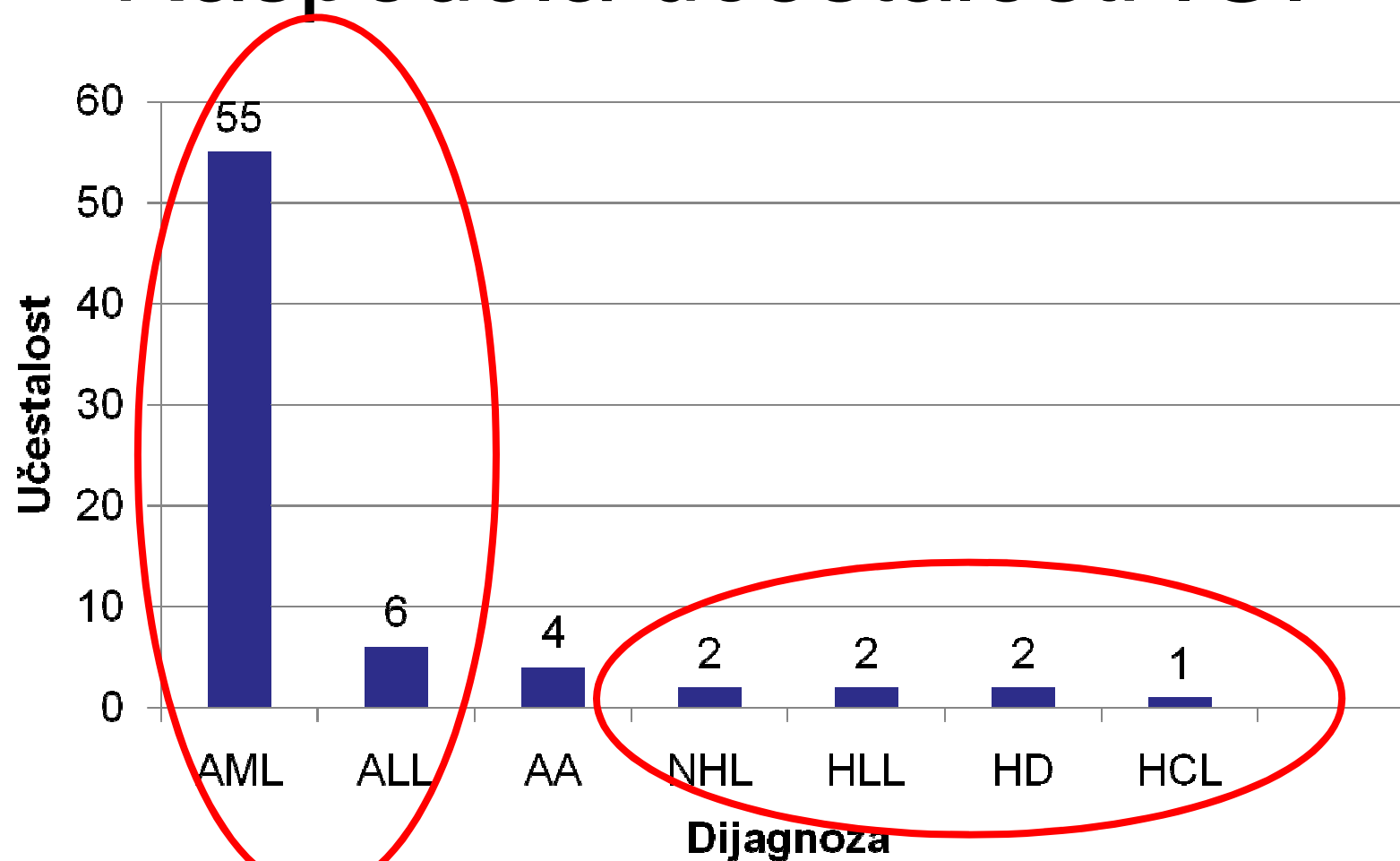
- **Aspergillus spp – IA (78%)**
- **Candida albicans/druge – IC (17%)**
- **Mucormycosis (2)**
- **Trichosporonosis (1)**
- **Fusarium (1)**
- **Cryptococcosis (1)**
- **ostalo**

Raspodela učestalosti IGI

N0: 40 (2005-2009)
Prosečan uzrast: 41.5 g.
Medijana: 40 g.
Opseg: 18 – 65 g

Raspodela učestalosti IGI

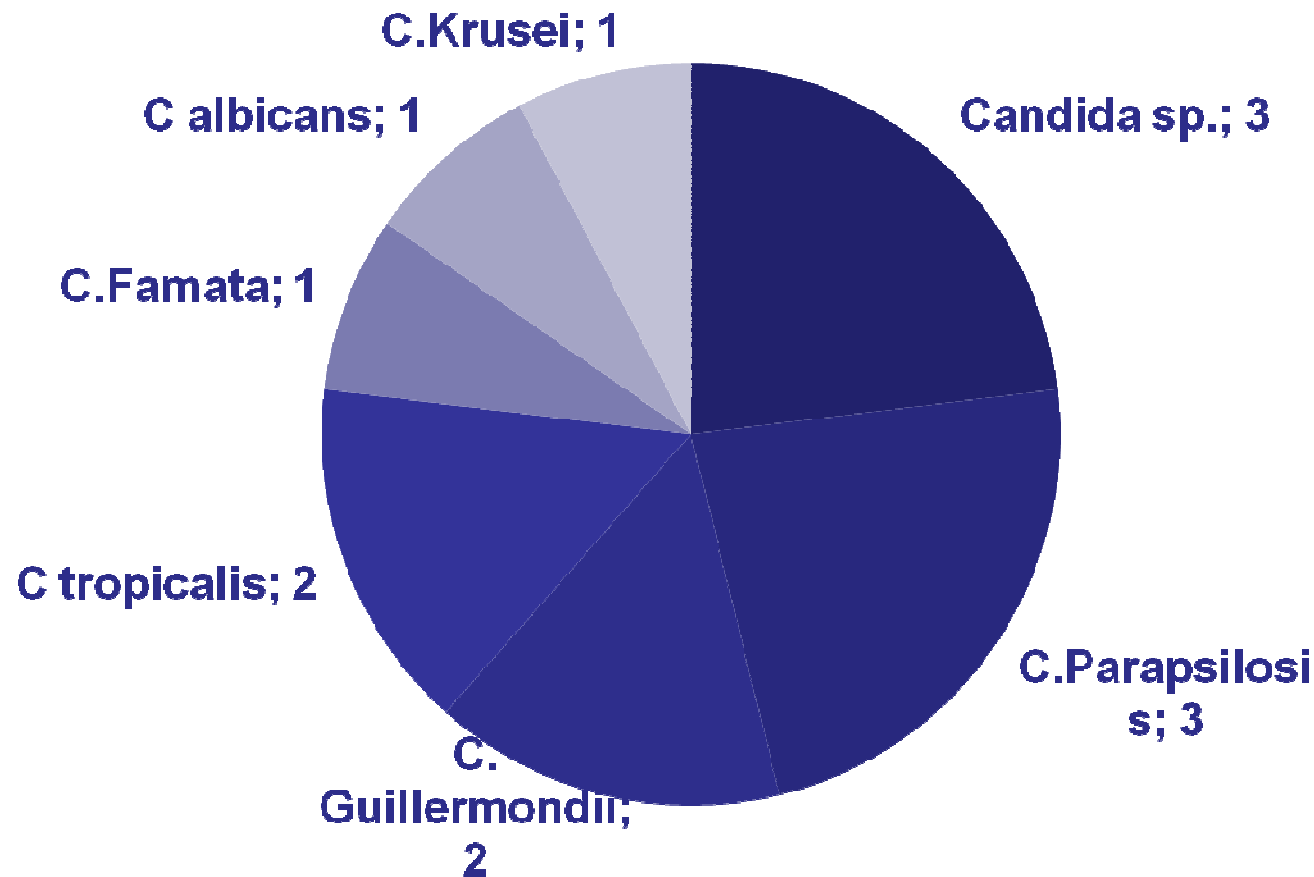

N0: 72 (2005-2011)
Prosečan uzrast: 50 g.
Medijana: 53 g.
Opseg: 18 – 76 g

IA u AL

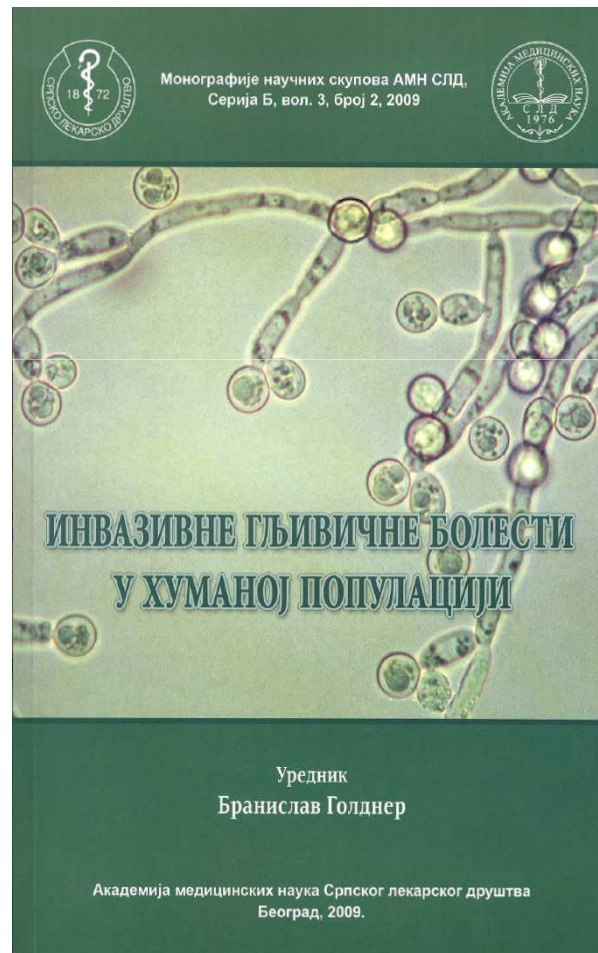
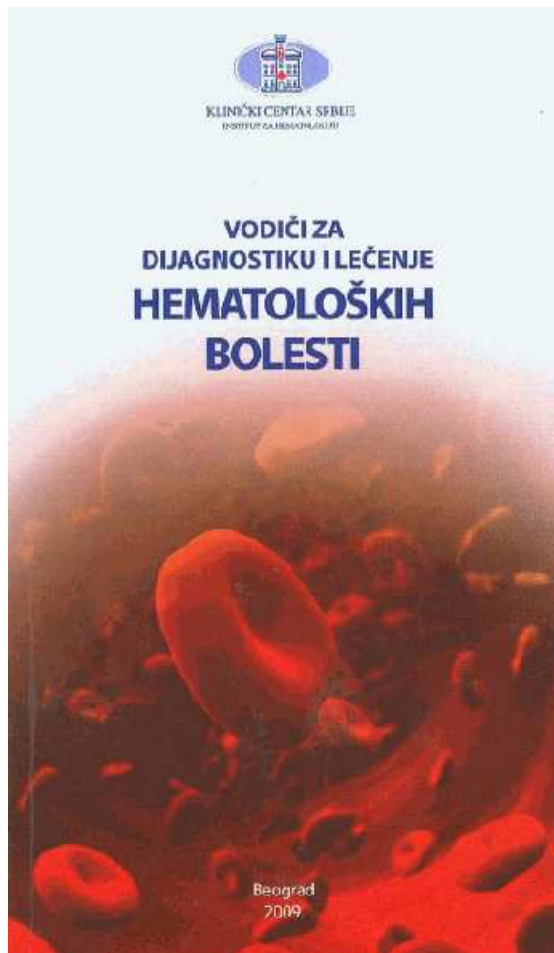
- Indukcija: 68%; Rezist/relaps: 30%, (CR:2%)
- IA pluća 95%; sinonazalna: 4%; disem: 1%
- Dokazana: 10%, verovatna 80%, moguća: 10%
- *A. fumigatus*
- Prethodna neutropenija: 100%
- Antiasp. profilaksa: 100% (Itrakonazol)
- Empirijska/preempt/ciljana Th: 70% : 20% : 10%
- Empirijski lek: konv Amfo B/ABCD
- Th I linije: Vorikonazol
- Smrtnost < 6 nedelja: IA vs ne IA

Kandidozna sepsa nalaz u hemokulturi

(hemokulture (20%), pregled očnog dna,
biopsija kože, MRI>CT>UZ)

Monografije

KLINIČKI CENTAR SRBIJE
Klinika za hematologiju

VODIČ **SUPORTIVNE TERAPIJE KOD** **HEMATOLOŠKIH BOLESNIKA**

update-ovan

